

до особливостей актуальної соціокультурної ситуації, суспільних вимог до підготовки майбутнього фахівця.

ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК АВАНГАРДНИЙ ТИП ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Кравцова Н.Г. (Полтава)

Соціально-економічні трансформації в Україні, формування міжнародного освітнього простору, масштабність інноваційних педагогічних пошуків актуалізують необхідність створення й упровадження в практику вітчизняної іншомовної освіти нової парадигми, спрямованої на формування компетентної, духовної, творчої особистості, здатної ефективно діяти, досягати особистісної самореалізації та самоактуалізації у складному нелінійному світі XXI століття.

Запровадження особистісно зорієнтованого, діалогічного за своїм характером навчання іноземних мов передбачає відмову від концепції викладання як повідомлення знань на користь концепції викладання як сприяння розвитку, що у свою чергу викликає креативне переосмислення й змістове збагачення викладацького амплуа – консультант, діагност, менеджер, фасилітатор. У широкому сенсі фасилітація визначається як: а) процес надання допомоги групі у виконанні завдання, вирішенні проблеми або досягненні консенсусу щодо певної проблеми; б) як психологічний ефект підвищення ефективності діяльності у тому випадку, коли за тим, хто працює, спостерігають [2, с. 17].

У контексті психолого-педагогічних дисциплін фасилітація визначається як тип педагогічної взаємодії, за якого діяльність викладача спрямована передовсім на допомогу та створення сприятливих умов для саморозвитку та самореалізації студента [1, с. 31].

Непередбачуваність конкретної навчальної ситуації, сама структура заняття з іноземної мови обумовлюють багатогранність викладацького амплуа, наприклад:

- стадія презентації – інформант, менеджер, наставник, фасилітатор;
- стадія практики – наставник, консультант, фасилітатор діагност, терапевт;

- стадія продукування – інтелектуальне дзеркало, фасилітатор, спостерігач.

Як бачимо, фасилітативний супровід виявляється на всіх етапах аудиторної роботи викладача.

У міжнародному освітньому просторі вже упроваджені і успішно реалізуються технологічні схеми, що дозволяють втілити в життя ідеї фасилітації навчальної діяльності студентів. Аналіз джерельної бази дозволяє виокремити перспективні напрями роботи викладача мовного ВНЗ у цьому контексті:

1. постановка відкритих запитань (*open-ended questions*), оскільки вони передбачають саморозкриття студента;
2. позитивна реакцію на сигнали від студентів, зворотній зв'язок (*feedback*) як невід'ємна частина навчальної діяльності, матеріал для обговорення, аналізу, корекції;
3. заохочення індивідуальних висловів студентів;
4. модерація конфліктних чи заплутаних ситуацій, у яких викладач виступає посередником;
5. допомога студентам в ухваленні рішень, узагальненні висновків (візуалізація процесу обговорення).

Реформування вітчизняної іншомовної освіти можлива лише за умов зміни всієї парадигми вищої освіти, насамперед, зміщення акцентів з процесуальної на результативну складову навчального процесу; збільшення варіативної частини дисциплін, посилення контролю за виконанням самостійної роботи, забезпечення гнучкості навчального навантаження студентів, гуманізації стосунків у педагогічній діаді ”студент – викладач”.

Література

1. Акініна Л. Сучасний керівник: професіонал, фасилітатор, наставник / Л. Акініна // Управління освітою. – 2007. – Число 1(145). – С. 31-32.
2. Левченко О. Створення оригінальної освітньої практики / О. Левченко // Управління освітою. – 2008. – Число 5(173). – С. 17-21.